

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนกลุ่มการทำงาน และพื้นฐานอาชีพเพื่อส่งเสริมการพึ่งตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน จังหวัดนครราชสีมา มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและการสุ่มตัวอย่างประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการสุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 491 คน และครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1473 คน ในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน จังหวัดนครราชสีมา

ตัวอย่างประชากร

เลือกตัวอย่างประชากรโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกอำเภอหรือกิ่งอำเภอในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 เขต มี 20 อำเภอ กับ 3 กิ่งอำเภอ ตามพื้นที่สภาพภูมิศาสตร์

มีลักษณะคล้ายคลึงกันในเรื่องประชากรร้อยละ 85 อยู่ในเขตชนบท ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย และรับจ้าง ร้อยละ 95 พูดภาษาไทย (โคราช) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ การคมนาคมภายในแต่ละอำเภอสะดวก (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดนครราชสีมา 2527: 4) จากเขตการปกครอง 6 เขตเลือกอำเภอหรือกิ่งอำเภอมาร้อยละ 50 โดยการจับฉลากได้เขตละ 2 อำเภอ รวมทั้งหมด 12 อำเภอ

ขั้นที่ 2 เลือกโรงเรียนที่ทำการศึกษาระบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) จากโรงเรียนทั้งหมดใน 12 อำเภอที่เข้าร่วมปฏิบัติงานตามโครงการในปีพุทธศักราช 2526-2532 จำนวน 107 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 เลือกตัวอย่างประชากรแบบเจาะจง จากโรงเรียนที่เลือกไว้และให้ปฏิบัติดังนี้

3.1 ให้ผู้บริหารโรงเรียนตอบแบบสัมภาษณ์โรงเรียนละ 1 คน จะได้จำนวนผู้บริหารที่เป็นตัวอย่างประชากร 107 คน

3.2 ให้ครูผู้สอนงานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตอบแบบสอบถามคนละ 1 ชุด จะได้จำนวนตัวอย่างประชากรครูทั้งหมด 321 คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ประชากรและตัวอย่างประชากรในจังหวัดนครราชสีมา

เขต	อำเภอ/กิ่งอำเภอ	อำเภอที่ ทำการศึกษา	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู
1	เมืองนครราชสีมา, โนนไทย	โนนไทย	13	39
	สูงเนิน, ชามทะเลสอ	สูงเนิน	4	12
2	ปากช่อง, สีคิ้ว	ปากช่อง	6	18
	ด่านขุนทด, ปักธงชัย	ด่านขุนทด	15	45
3	ครบุรี, เสิงสาง	ครบุรี	5	15
	หนองบุญนาค, โชคชัย	โชคชัย	4	12
4	ชุมพวง, ห้วยแถลง	ชุมพวง	14	42
	จักราช, พิมาย	พิมาย	4	12
5	คง, ประทาย	ประทาย	10	30
	โนนสูง	โนนสูง	14	42
6	ชามสะแกแสง, บ้านเหลื่อม	ชามสะแกแสง	9	27
	บัวใหญ่, แก้งสนามนาง	บัวใหญ่	9	27
		รวม	107	321

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามที่ถามครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 ถามครูผู้สอนงานบ้าน

ชุดที่ 2 ถามครูผู้สอนงานเกษตร

ชุดที่ 3 ถามครูผู้สอนงานประดิษฐ์และงานช่าง

ซึ่งแต่ละชุดของแบบสอบถาม จะแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและ เติมคำ

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับสภาพการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเพื่อส่งเสริมการพึ่งตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบสอบถามนี้มีลักษณะ เป็นแบบเลือกตอบและ เติมคำโดยสร้างไว้ครอบคลุมในหัวข้อต่อไปนี้

การใช้หลักสูตร

กิจกรรมการเรียนการสอน

การวัดผลและประเมินผล

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

2. แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์มีลักษณะ เป็นแบบปลายเปิดใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเองในหัวข้อต่อไปนี้

แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
ที่จัดในโรงเรียน

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สนองต่อการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การสนับสนุนของผู้บริหารต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ยากจน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวความคิดเรื่องการพึ่ง ตนเองทาง เศรษฐศาสตร์ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และ เทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อการศึกษาและการดำรงชีวิตของคนไทย สภาพปัญหา ปัจจุบันในการจัดการศึกษาระดับประถม ศึกษาหลักสูตรและการปรับหลักสูตรให้ เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น โดยศึกษาเอกสาร หนังสือ งานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อหาเนื้อหาสาระสำคัญในการสร้างแบบสอบถาม
3. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางภูมิศาสตร์ ผลการ เรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในจังหวัดนครราชสีมา
4. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร หนังสือและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
5. สร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ฉบับชั่วคราวโดยการพิจารณาข้อมูลจากการศึกษาและค้นคว้าตั้งที่กล่าวมาแล้ว โดยการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่านตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) การใช้ภาษา ตลอดจนการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
6. ปรับปรุงแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหาร ครูผู้สอน ในโรงเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่าง ประชากรจำนวนกลุ่มละ 10 คน แล้วนำมาปรับปรุงให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือการท้าวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เพื่อแจ้งให้หัวหน้าการประถมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ทราบและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการนำแบบสอบถามไปส่งให้ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 315 คน จากจำนวนครูทั้งหมด 321 คน คิดเป็นครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ 98.13

3. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างประชากรด้วยตนเอง ปรากฏว่าได้สัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 105 คน จากจำนวนผู้บริหารทั้งหมด 107 คน คิดเป็นผู้บริหารที่ตอบแบบสัมภาษณ์ร้อยละ 98.13

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารและครู วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วเสนอเป็นตารางและความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเพื่อส่งเสริมการพึ่งตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของงานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่าง วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า นำมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคำตอบ โดยกำหนดค่าคะแนนออกเป็น 5 ระดับ คือ

ค่าเฉลี่ย	3.50-4.00	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	2.50-3.49	หมายถึง	มีปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย	1.50-2.49	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย	0.50-1.49	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	0.00-0.49	หมายถึง	ไม่มีปัญหา

4. ส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะนำมารวบรวม สรุปแล้วนำเสนอเป็นความเรียง

5. นำข้อมูลของสภาพการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และปัญหาในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการพึ่งตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาอภิปรายผลโดยเปรียบเทียบกับหลักการพึ่งตนเอง เมื่อได้ผลสรุปของสภาพการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนแล้วเสนอแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพเพื่อส่งเสริมการพึ่งตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดนครราชสีมาต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่ามัธยคติ ($\bar{X}$) โดยใช้สูตร (ประคอง วรรณสุด 2517:

41)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{X} = \text{มัธยคติ}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$